

АБОНАМЕНТЪ:

За България { год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . . 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на Централния Добруджански Народенъ Съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в. „ДОБРУДЖА“ — плащанъ
„Черна Дюлгана“ № 5.Излиза
сряда и събота.

Ръководенъ не се сръшва.

Права за инороднитѣ малцинства.

Ще падне най-сетѣ булото, което прикриваше до сега истинскитѣ намѣрения на нашитѣ събди. Хубавитѣ фрази за равновѣсие, културностъ и пр., обвиненията противъ насъ въ нетолерантностъ и жаждъ за завоевания сега, съ пристъпването къмъ ликвидацията на жестоката война ще намѣрятъ своята достойна оцѣнка.

Въ ромжиската преса биятъ тревога. Отъ Парижъ пристигнало извѣстието, че великитѣ сили искатъ да отнематъ на малкитѣ свои стюзници онова, което изкупената съ толкова жертви побѣда имъ донесе — правото на свободно съществуване, правото да бждатъ господари въ своята кжша.

Такива сж въ очитѣ на извѣстна частъ отъ ромжиската преса принципѣ, които събѣгтъ на четиритѣ излага съ чл. 93 отъ договора съ Австрия. Споредъ тоя членъ, Полша приема да впише въ единъ миренъ договоръ, който ще склучи съ стюзнитѣ държави, ония разпоредби, които великитѣ сили ще считатъ за необходими, за да се защитятъ въ Полша интереситѣ на жителитѣ, които се различаватъ отъ болшинството на населението по раса, езикъ или религия. Подобенъ членъ слѣвало да бжде вписанъ и въ договоритѣ съ всички други държави, които заематъ територии отъ Австро-унгарската монархия, слѣдователно, и съ Ромжия. Ето защо се повдига ужасна тревога.

Принципѣтъ за гарантиране правата на меншествата, който не до тамъ ясно и категорично се прокарва съ чл. 93, означавалъ „потѣпване националния суверенитетъ на малкитѣ народности“. Министъръ Дука въ едно наложение на политическото положение е заявилъ:

„Да бждемъ зѣгрижени отъ извѣстията, които получаваме отъ конференцията за мира. Поставятъ се условия, които Ромжия не ще може въ никой случай да приеме. Не допускаме да ни се наложи чуждо попечителство“.

Отъ името на малкитѣ държави, първиятъ делегатъ на Ромжия, г. И. Братияну е протестиралъ противъ клаузата за меншествата; и когато въ деня на връчването договора на австрийската делегация било забѣлѣзано, че тая клауза не е отгмѣнена, ромжиската делегация се оттегля нѣколко минути прѣди да се открие засѣданieto, като връчва една писмена декларация, съдържаща категорични резерви по тоя въпросъ. И сега започва кампанията въ печата.

Налагатъ ни се условия съвършено перазбирайки за насъ, става дума да се поставятъ подъ контрола на обществото на народитѣ ония етнически и религиозни меншества, които живѣятъ у насъ. Въ ромжиската държава сж живѣли винаги етниче-

ски и религиозни меншества, които сж се радвали на най-широка търпимостъ. Това го правѣхме, водени отъ порива на нашето сърдце, незаставени отъ никого, и сега да бждемъ поставени подъ опека? Това унижено недоумѣние на „Универсултъ“ се проявява и въ други вѣстници. „Дачия“ пъкъ намира, че формулата за правата на меншествата е най-безпокоителното извѣстие за бждещето на ромжиската държава. То означавало — правото на намѣса на великитѣ държави въ вътрѣшнитѣ дѣла на Ромжия. „Правото на меншествата би било срѣдството, до което ще прибѣгватъ великитѣ сили за да изкупватъ отъ насъ всѣкакви концесии и отказвания отъ права“, и ще означава същото нѣщо, което сж били конституциитѣ въ Турция.

Ако това право се признае, ще се даде винаги на меншествата единъ неизчерпаемъ източникъ за да се подхранватъ желанията за реванша и за повръщане къмъ бившата национална държава. И не стига това, „Дачия“ счита дори, че по тоя начинъ на бившитѣ държави, които потискаха народноститѣ — думата е за Унгария и Австрия — ще имъ се даде едно постоянно срѣдство за намѣса и смущаване вътрѣшнитѣ работи на държавитѣ, които ги намалиха. Толкова повече ще стане това, понеже правата на меншествата не сж признати като единъ принципъ за международна справедливостъ, безразлично за всичкитѣ държави, а само по отношение на малкитѣ.

Официалтъ „Винторулъ“ пъкъ не само че приповтаря тия аргументи, а излиза противъ самата мирна конференция съ най-силни упрѣци.

Парижката конференция, която има високото призвание да установи миръ между народитѣ, като създаде единъ новъ свѣтъ основанъ на равенство и справедливостъ, успѣ при все това да изненада свѣтовното общество мнѣние съ потѣпването на самитѣ принципи, които оправдаватъ нейния смисълъ. Конференцията раздѣля народитѣ на даѣ категории: голѣми, които заповѣдватъ, и малки, които трѣбва да се подчиняватъ. Конференцията разрушава свещения принципъ на суверенитета, приема една мѣрка за изнудване на малкитѣ народи, които искатъ да не имъ се отдава само значението на дебушета за волята и интереситѣ на великитѣ сили. И „Винторулъ“ протестира съ все сили и протестира отъ името на принципитѣ на Уйлсона, отъ името на осветенитѣ отъ френската революция „свобода и равенство“!

Струва ни се, че никога толкова велики принципи не сж бивали до тамъ прѣсилвани, за да се поддържа въ тѣхно име и за да се оправдава гонението и заробването на народнитѣ меншества.

Знае се, че съ чл. 44 отъ Берлинскитѣ договоръ се налагаше на Ромжия да признае политически права на евреитѣ. Лордъ Биконсфилтъ подчерта при разискването на чл. 44, че само подъ това условие се признава независимостта на Ромжия. А трѣбваше да изтекатъ цѣли 40 години и Ромжия да се намѣри прѣдъ единъ новъ миренъ конгресъ, за да признае тия права. При това, има още една дълбока разлика между формалното признаване и фактическото реализиране на едно право.

Сяко така слѣвало би да се признаватъ и зачитатъ правата на народноститѣ въ Добруджа, но ромжиската власт тамъ не се замисли да затвори всички български черкви и училища, да прокуди всичко побудно и да държи областта далече отъ политическия животъ на страната, като я управлява съ изключителни закони.

Случаятъ съ онова, което става въ Бесарабия, само потвърждава неоправдаността и нетолерантността на ромжиската държава — не говоримъ за ромжиския народъ.

Подписаниятъ отъ кабинета на г. Маргилломанъ актъ за присѣдинение на Бесарабия къмъ Ромжия не само, че признаваше принципално правата на националнитѣ меншества въ областта, но дори съ много подробности опрѣдѣляше нѣкои отъ приложениитѣ на тоя принципъ. Свобода на възражовдането на свой езикъ, училища на свой езикъ, самоуправление общинско, назначаване чиновници само отъ мѣстността, и пр. и пр. — това бѣха изрични клаузи отъ „Хартата на Бесарабия“. Обаче, колко скоро бѣ скжсана тая харта, какъ скоро старитѣ прави на олигархията прѣодоляха надъ искрениитѣ, може би, желания на шепъ идеалисти или далновидни политици! Принципитѣ бѣха много скоро затворени въ нѣкой огнеупорна маса и не се приложиха въ живота.

А какъ мислятъ мнозина въ Ромжия да постигнатъ съ меншествата, за това може да се сжди по единъ пасажъ, който намираме въ издавания въ Кюстенджа в. „Фарулъ“. Въ една статия, която сравнява Бесарабия и Добруджа, говори се за близкото тържество на ромжиската раса върѣлѣ мозаиката отъ народности на тѣзи двѣ области.

Ромжиско население ще се шири отъ едната и отъ другата страна на дунавското устие и надъ него ще станатъ едно съ насъ, или ще станатъ нищо, украинци, българи, турци, нѣмци, евреи и липсвани. Може би, е много да се унищожатъ наведнажъ толкова народности, но все пакъ желанието си остава. И въ името на това желание сега се протестира въ Парижъ противъ защитата на меншествата, като се призоваватъ въ помощъ най-чужди на въпроса аргументи.

Ще се оставятъ ли да бждатъ въведени въ заблуда великитѣ сжди? Ще оставятъ ли беззащитни въ рж-

цѣтъ на една олигархия толкова различни народности сега, когато, споредъ думитѣ на „Винторулъ“, „най-очистителната вѣлна на демокрацията духа върху свѣта, уморенъ отъ плутократията“?

Това съпротивление за даване права на меншествата, което оказватъ малкитѣ държави, — които не сж никакъ малки, ако ще наброяватъ по 15—20 милиона население, — нѣма ли да направи създателитѣ на мира да не оставятъ въ ржцѣтъ на тѣзи държави никакви меншества? Тогава, когато това бжде възможно? Защото да имъ се прѣдадатъ беззащитни чужди народности, то значи да се създаде почва за най-лоши изненади, и да се осждятъ на страдания невинни хора.

Буковинцитѣ не искатъ ромжиско управление.

Въ Черновицъ, Буковина, е станало голѣмо събрание, въ което взели участие почти всички партии, включително рускитѣ и еврейски националности, ромжиски социалисти и ромжиски националисти, които остро осждили произволитѣ въ управлението на Буковина. Самъ бившиятъ министъръ заявилъ, че съ произволническия начинъ на управление и съ пълното отстранение на народа отъ управлението на страната населението се отдалечава отъ мисълта за присѣдинението къмъ Ромжия.

Борбата противъ унгарския болшевизмъ.

Ромжискитѣ вѣстници узнаватъ отъ Виена, че Съглашението ще помогне на образуваното въ Сегединъ унгарско контра-революционно правителство да се настани въ Будапеща, понеже е въ интереса на Съглашението да третира мира съ едно силно и признато правителство.

Произходъ на лѣжливитѣ слухове въ Ромжия.

Ромжискитѣ вѣстници бѣха писали една глупава измислица, че *сенегалскитѣ войски* излязи въ Бранла, Галацъ и Кюстенджа не по-малко отъ 300 дѣца. Уловени за ухото, веднага тѣ опровергаватъ измислицата си, но се достѣгатъ да станатъ и приятни. „Ендепанданъ Руменъ“ сега пише, че този слухъ билъ прѣснатъ отъ германски агенти, пристигнали сега отъ Германия съ разни паспорти, за да лансирнатъ подобни жалки измислици. Министерскитѣ съитѣ печата едно опровержение подъ форма на комуникѣ за клѣветническитѣ слухове.

Въпросътъ за Бесарабия.

„Андрейтара“, органъ на генералъ Авереску, съобщава, че съединението на Бесарабия съ Ромжия ще бжде признато съ договора, който съзаниитѣ ще склучатъ съ Русия прѣставлявана отъ правителството на адмиралъ Колчакъ.

БОЯНЪ СТЕФАНОВЪ

АДВОКАТЪ въ гр. Русе

защитава дѣла прѣдъ всички граждански и военни сдилища въ Царството. Писалище, ул. „Николаевска“ № 35. Телефонъ № 263.

Животът въ Добруджа.

Балчишка околия.

Гр. Каварна. Ромжиският власти закриха едно от българските първоначални училища и прогимназията. Първоначалното училище прѣвѣриха въ казарма, макаръ че въ града има такава. Понеже никой не поставя на лѣчение въ болницата, ромжиската полиция обикаля къщите и насила откарва въ болницата всички болни, макаръ че никой отъ тѣхъ не боледува отъ инфекциозни болести. За лѣкаръ е назначенъ единъ, полуграмотенъ фелдшеръ, който, заедно съ полицията, изнудва и ограбва населението. Той задължава домашните на болните да имъ носятъ храна въ болницата, но храната не достига до болните. Фелдшерътъ прибира донесената храна и я подѣлява съ жандармитъ.

На 10 май шефътъ на полицията отиде въ училището и арестува главния учител Халачевъ, защото последниятъ ужъ не билъ казалъ на учениците си, че 10 май е ромжиски официаленъ празникъ. Учителътъ бѣ освободенъ по застъпничеството на гражданите.

Полицията забрани пшенето на „Добруджански край“, на „Шуми Марица“ и всички български пѣсни. Задължава съ заповѣдъ населението да пѣе само ромжиски.

Подъ прѣдлогъ, че ще подадатъ заявление до ромжиското правителство да построи болница въ града, ромжискиятъ власти прѣди три седмици събраха на бѣли листове хартия подписи отъ гражданите. Отпослѣ се узна, че ромжиската полиция използвала подписаните листове, за да направи на тѣхъ заявление до конференцията на мира, въ което се казвало, че населението е доволно отъ ромжиското управление и желае да остане подъ владичество на Ромжия. Узнали за измамата, гражданите протестираха прѣдъ командувания италиански войски въ Добруджа и поискаха да се произведе анкета.

Земледѣлското население отъ гр. Каварна и селата сега въ най-работния сезонъ не може да гледа полската си работа, понеже постоянно ромжискиятъ жандарми го каратъ на ангария. Гражданите и селяните, които иматъ каруци, сж длъжни да прѣвозватъ безплатно ромжискиятъ чиновници и стражари и да имъ возятъ дърва, храни и багажи. Който не се подчини, бива битъ, арестуванъ и ограбенъ. Ромжискиятъ чиновници и стражари всѣки денъ измислятъ обвинения сръщу мирните жители и чрѣзъ заплашвания изтръгватъ голѣми рушвети отъ тѣхъ.

с. Шабла. На 18 май дойде каварненскиятъ околийски началникъ и покани всички жители да се явятъ при него въ общинската канцелария. Явиха се около 40 души. Околийскиятъ началникъ запита, има ли нѣкой да се оплаче отъ кмета и нотари и доволни ли сж отъ ромжиското управление. Всички мълчаха. Началникътъ разбра и повторно запита: „Защо не сте доволни?“ Единъ се обади: „Доволни сме“. Ами като сте доволни, защо се

противите на нашата администрация, когато се завѣрна тукъ? Всички почти изведнажъ му отговориха: „Защото прѣзъ 1916 година ни откарвахте повече отъ 200 кола и всички ни добитъхъ; защото отвлѣкохте 85 човѣка, които измръха въ Молдова. Затуй не ви искаме“.

Началникътъ, очевидно смутенъ, помълча малко и слѣдъ туй додаде: „Всички загуби ще ви се платятъ. Трѣбва да подадете декларации за загубитъ си. Защо не сте направили това? Нали има обявление?“ — „Ние не разбираме ромжиски и не знаемъ, че има такава обявление“. — „Працайте си дѣцата на ромжиски училища, за да се научатъ да говорятъ и четатъ ромжиски“. — „Ние сме българи и искаме нашите дѣца да се учатъ български. Който иска да го разбираме, трѣбва да говори на нашия езикъ тукъ“.

Началникътъ, разсърденъ, напусна събраниято.

Тукъ сега съставятъ списъци на всички младежи подлежащи на воененъ наборъ. Не прѣставатъ сжщо да търсятъ и залавятъ всички младежи, които прѣзъ 1916 г. бѣха взети насила въ ромжиската армия и прѣзъ войната избѣгаха отъ нея. Има нѣколцина заловени и сж вързани рѣцѣ откарани въ Ромжия.

с. Гюрге. Прѣди мѣсецъ много младежи, считани за дезертьори отъ ромжиската армия, бѣха арестувани и откарани въ Добричъ. Тамъ ромжискиятъ полицан имъ взели по 1000—2000 лв. рушветъ и ги освободили. Слѣдъ 4—5 дни сжщитъ младежи бѣха извикани въ Добричъ, за да получатъ ужъ уволнителни билети и бѣха откарани въ Ромжия. За схватката имъ и до днесъ нищо не се знае.

Въ селото ежедневно се събиратъ реквизиции и се налагатъ глоби. Съ заплашвания стражарите всѣки денъ изтръгватъ отъ селяните рушвети. Тежко на ония, които не изпълнятъ волята на стражарите: тѣ биватъ бити, арестувани и разкарвани по участъците. Добитъците, неприбрани наврѣме отъ стопаните, биватъ обявявани за безстопански и усвоявани отъ чиновниците и стражарите. На работниците и слугите въ земледѣлските стопанства не позволяватъ да работятъ, до като не платятъ на жандармите по 20—30 лева.

Всички черковни, училищни и общински имоти сж заграбени отъ ромжиски власти. Сега ги даватъ подъ наемъ на населението съ контракти до 1920 година и събиратъ наемите прѣдварително.

Бирникътъ започна да събира всички данъци за годините 1916, 1917 и 1918 г., включително и кръчмарските патенти, които сж били платени на българската държава прѣзъ врѣме на окупацията.

Обири, безакония, изтезания безброй — ето това е ромжиското управление въ това село.

с. Екрене. На 21 май т. г. къмъ 5 часа сутринта влѣзла въ селото 6

души ромжиски стражари и тръгнаха по улиците да ловятъ и арестуватъ мжжетъ, които изкарваха добитъка си на паша или отиваха да работятъ по полето. Тѣ влѣзли и въ нѣколко къщи подъ прѣдлогъ, че ще правятъ обиски, да дирятъ скрито оружие. Най-напрѣдъ влѣзли въ къщата на Никола Петровъ, набили слугата му Райко Николовъ и пропѣдили жените и дѣцата, които съ плачъ избѣгали на улицата. Останали сами въ къщата, стражарите разхвърляли покъщнините и дрехите и си излѣзли. Слѣдъ туй влѣзли въ къщата на Жеко Пѣевъ, слѣдъ като псували домашните му и разхвърляли всички покъщнини, откарали го, заедно съ баща му Пѣю Гюровъ, 70-годишенъ старецъ, въ училището, дѣто арестували и двамата. По пѣтя сръщали Недѣлко Петровъ, който каралъ кравицѣ на водолей и се опитали да го заловятъ, но Недѣлко, получилъ да се изтръгне отъ рѣцѣтъ имъ. Влѣзли въ къщата на Димо Пѣевъ и откарали отъ тамъ въ училището 90-годишната баба Тодора Димова. Стражарите обхождали още нѣколко къщи, като псували и биели всѣки, когото сръщали. Подплашено, населението напуснало домовете и работата си и хукнало да бѣга къмъ близката гора, за да се спаси отъ безчинствата на ромжиската стража. Последните, слѣдъ дълги тичания и прѣтърсвания успѣли да задържатъ въ училището само жителите Жеко Пѣевъ, Калчо Димитровъ, Руси Стояновъ и Ганчо Майстора. Другите мжже сполучили да избѣгатъ въ гората. Слѣдъ това четирмата били откарани въ с. Теке и бити жестоко.

Между с. Екрене и Теке на шосето Варна — Балчикъ има постъ отъ ромжиски стражари, нагзоварени да провѣрватъ откритите листове на пѣтниците. Тия стражари всѣки денъ обираятъ всички пѣтници. На мнозина сж взели по 100—1000 лв. рушветъ, за да ги пропуснатъ прѣзъ границата. Който не плати искания рушветъ, бива битъ и връщанъ назадъ, макаръ и да има редовни документи за патуване, завѣрени отъ италианските власти. На много бѣжанци, които идатъ отъ сѣверна Добруджа, сж взети всички пари и дрехи.

Положението въ всички сѣвѣлни села е сжщото. Ромжискиятъ стражари и чиновници навсѣкѣдъ грабятъ, биятъ и заплашватъ мирните жители и бързатъ да се обогатятъ за смѣтка на населението. Тѣ сж по-безчовѣчни и позли отъ нѣкогашните турски кърсердари. Това не сж хора, а звѣрове, дошли да измучатъ кръвта и потъта на работното население.

Завѣрнаха се плѣнници добруджанци.

На 13/VII се завѣрнаха отъ плѣнъ слѣдните добруджанци:

Отъ гр. Силистра: Добри К. Добруджанцевъ, Камбуровъ Георги Ивановъ

Отъ с. Алфатаръ: Иванъ Мановъ Тенчевъ, Коли Димитровъ Ионковъ, Стоянъ Еневъ Унгуръ, Въндевъ Митю и Христо Минчевъ, двама брата

Отъ с. Сребърна: Тодоръ Недевъ Коцевъ

Отъ с. Попина: Василь В. Ганчевъ

Отъ с. М. Кайнарня: Юрданъ А. Чолаковъ, Маринъ М. К. Павловъ

Отъ с. Гарванъ: Петко Г. Братоловъ.

Отъ с. Арабаджии: Стоянъ Р. Яневъ.

Завѣрналите се плѣнници съобщаватъ, че сж живи и здрави до деня на тръгването имъ — 10/VI т. г. слѣдните лица:

Отъ гр. Силистра: Доневъ Мянко Ганевъ, Кирилъ Д. Шекержиевъ, Алексъ Казанжиевъ, Юрданъ Бобевъ, Никола Петъръ Казаковъ, Хр. П. Захариевъ, Тодоръ Балтовъ, Петъръ Каменеску, Михаилъ П. Доневъ, Милушевъ М. Нейковъ, Велико Тодоровъ, Димитъръ А. Парашкевовъ, Енчо Калчевъ, Иванъ Чокаевъ.

Отъ с. Калипатрово: Пеню Станевъ, Димо Куртевъ, Георги Бащиновъ, Тодоръ Ж. Камбуровъ, Митю Енгиозовъ, Велико ? желѣзаръ, бащиното име не се каза.

Отъ с. Алфатаръ: Никола Ив. Узуновъ, Минчо Ив. Падарски, Минчо Ж. Лазаровъ, Ангелъ Кировъ.

Отъ с. Попина: Драганъ Г. Ангеловъ, Игнаъ Т. Шарбановъ, Драганъ Стояновъ.

Отъ с. Вѣтрень: Велико Мирчевъ.

Отъ с. Зарпичъ: Костадинъ Д. Чолаковъ.

Отъ с. Гюлерѣово: Тодоръ Тодоровъ.

Отъ с. Сребърна: Симо Гецовъ Недковъ, Слави Р. Тодоровъ, Иванъ Кудинъ Торнеловъ, Руси Христовъ.

Отъ с. Сууджаны: Димитъръ Тодоровъ, Тодоръ Т. Тодоровъ, Вълчо Кънчевъ, Георги Калинтрелията.

Отъ с. Вабукъ: Подпор. Дочевъ, подпор. Лечо Лечевъ.

Отъ гр. Добричъ: Поручикъ Арсеноевъ, Поручикъ Добревъ.

Отъ с. Караюсинкой: Юрданъ Василевъ Алфатарски.

Отъ с. Анадиларъ: К-нъ Попъ Мариновъ

Съобщава:

Спиридонъ Митевъ

Новините на ромжискиятъ вѣстникъ.

„Фаруль“ отъ 22 май съобщава, съ най-едрия шрифтъ отъ своята печатница слѣдната новина, която трѣбва да е повдигнала тиража на тоя сериозенъ органъ на „добруджанскиятъ интереси“, както и неговата репутация на добъръ информиранъ и несензационенъ листъ:

„Заемаването на София. Гръцките войски заематъ българската столица. Сръбско-български сражения. По частенъ пътъ ни се съобщава въ последния моментъ, че гръцките войски, които още прѣди нѣколко деня бѣха прѣминали границата на България, вчера сж завзели София.“

„Сжщо така ни се съобщава, че на българо-сръбската граница ставатъ ожесточени сблъсквания, прѣдизвикани отъ българите, които обявили война на Сърбия.“

„Говори се, че италианците не били чужди на тѣзи сблъсквания. Заемаването на София безъ друго е направено съ намѣренето да се обезоружи България, нѣщо, което е рѣшено отъ парижката конференция за да се парализиратъ новите воинствени проекти на тая страна.“

Отъ коментариите, разбира се, нужда нѣма.

Тереза Ракенъ,

романъ отъ знаменития френски писател Емил Зола. Една извънредно покрътителна картина на прѣстѣлната любов. Издание на „МОДЕРНА БИБЛИОТЕКА“. Продава се въ всички книжарници и будни въ Царството. Цѣна 6 л.

Български документи за Добруджа.

„Народний гласъ“, год. I, брой 19. — 20, отъ 27. IX. 1819 год.

Положението въ Добруджа.

Още при първите дни на ромжиската окупация ние сме ужъ обявени ромжии (?) безъ конституция, подъ едно приврѣменно управление, което не управлява, но събира денемъ и нощемъ и голѣмъ саѣтъ. Префектите ни, директорите ни, администраторите ни, примарите ни, полицейските ни не правятъ друго нѣщо, освенъ да търсятъ способи за да усирмашаватъ хубавата ни страна, които поразяватъ съ разни данъци, дѣто ви изложихъ по-горѣ.

Нѣмащо никакво обезпечение за имотътъ, животътъ и честта си; кражбитъ, убийствата, злоупотребленията ставатъ всѣкидневно у насъ, а убийците, крадците и злоупотребителите се обявяватъ невинопати и се пущатъ безъ да се изпитатъ и накажатъ. Въ поли-

цейската служба сж всички онѣзи, които въ турско и руско врѣме бѣха въ затворъ и осждени за прѣстѣпления.

Въ Добруджа днесъ има около 2000*) олузбани малки и голѣми и два пѣти още толкова други за резерви. Защото промѣненята ставатъ въ Ромжия всѣкидневно и всѣки голѣмъ чиновникъ има свои хора и креатури. Всичките тѣзи паразитни животни се хранятъ и подържатъ отъ нашите мжжи и теглила.

Добруджата която по турското врѣме не бѣше освенъ единъ мюгесарифликъ и имаше за управлението си най-много около 500 службани, а по руското врѣме една проста губерния съ около 300 чиновници, днесъ тази областъ е раздѣлена на три главни префектури: тулчанска префектура, юстенджанска префектура и ново-силстренска префектура съ около 15 под-префектури и други подразделения.

*) А прѣзъ 1914 год. само въ стара Добруджа имаше 20,000 души ромжиски чиновници — всички пришълци. (Б. Ред.)

Страхъ обладаваше ромжигѣ прѣди да минатъ Дунавътъ и наистина щомъ като рѣшиха вече, воля и неволя да ни станатъ господари, тѣ най-напрѣдъ проведоха хора да видатъ дали сжществуватъ комитети, които да работятъ противъ тѣхното дохождание, както тѣ мислѣха. Минаха Дунавътъ съ една войска около 12,000 души и 6 батареи подъ началството на генералъ Ангелеску, като взеха за водителъ още и единъ турчинъ, на име Хаджи Махмудъ, машински жителъ, но щомъ като видѣха, че горките добруджанци сж миренъ елементъ, тѣ тогазъ подиръ малко врѣме си дръпнаха назадъ войските и днесъ въ цѣлата Добруджа нѣма напълно ни единъ regimentъ солдати съ два тона само въ Тулча и други два въ Юстенджа, подъ командата на полковникъ Кантчили.

Турните огнетени и тѣ като пастъ и като не можатъ да търпятъ мѣнитѣ и онеправданията, които всѣкидневно имъ правятъ ромжигѣ, продаватъ всичко и оставатъ страната, татаритѣ тѣ сжщо, като имъ е невъзмож-

но да живѣятъ при новите си господари, дигатъ се отъ тука и се връщатъ въ Кримъ отъ гдѣто бѣха дошли подиръ кримската война. И тѣй Добруджата, която имаше прѣди войната едно население отъ 160,000 души нѣма днесъ, ако ги прѣброимъ точно нито 58,000 души. Селата сж пусати и разорени до толкова, щото ще ти е мило да ги видишъ. Всѣкидневно идатъ евреи и купуватъ цѣли села. Единъ гръкъ на име Георги Зисияди, купи за 30,000 турски лири 20 села отъ Високата порта, която му дължила ужъ една голѣма сума пари и тѣй той дойде да стане единъ малкъ царъ на бѣдната Добруджа! Пролетарятъ почва и оледе тогазъ за горките българи въ тѣзи страни. Тѣ трѣбна да станатъ илюти и робни на ромжигѣ, евреите и гърците, които ще се хвърлятъ въ Добруджата, като на една земя за експлоатация и ще прѣкушатъ всички нѣста.

Пролетариятъ е едно зло, което съсипва и погубва всички народи и царства и до сега българите можаха да

Положението.

Последните съвѣдѣния рисуватъ положението въ Ромжия като много критическо. Режимътъ на чохойската олигархия е подкопанъ изъ основи и, ако продължава да упорствава, Ромжия може да стане арена на голѣми вътрѣшни борби, краятъ на които безъ съмнение ще трѣбва да докара пълното обновление на съседното кралство.

Надеждитъ на г. Братияну, че конференцията ще му създаде достатъчно „външни успѣхи“, които да завъртятъ за известно време умоветъ на ромжнитъ и да ги отвлѣкатъ отъ вътрѣшнитъ въпроси, не се оправдаватъ. Конференцията, както изглежда, не е наклонна да менажира Ромжия тъй, както това прави за Гърция.

Гърцитъ днесъ сж галеното дѣте на конференция, макаръ че Гърция даде най-малко жертви и бѣше насилна тласната да воюва. Просто необяснимо е, защо конференцията дава на Гърция по-големо прѣдимство дори и отъ онази на Италия. Че всички богаташи и влиятелни гърци сж турили въ ходъ всичкитъ си сръдства за защита на Гърция, — това е ясно. Не е ясно, обаче, какъ не се разбира, че гърцитъ нѣматъ достатъчно нито морални, нито материални сили да организиратъ ония провинции, които имъ се даватъ. Въ това положение на нѣщата се криятъ причини за нови бури на Балканитъ, казватъ прѣдвидливитъ политици, но нѣма кой да ги слуша.

Това дава поводъ на мнозина публицисти и политици на западъ да твърдятъ, че конференцията съ своитъ рѣшения подкопава прѣдварително тъкмо оня миръ, който иска да създаде.

Че конференцията създава неутрайни работи, твърдятъ и лѣвитъ течения въ всички страни на Съгласението, че дори и въ Америка. Социалиститъ въ Европа подготвяватъ обща стачка, а сенатътъ въ Америка констатира, че „разрушителнитъ“ и анархистични движения все повече се засилватъ. Очевидно, че при такова настроение за запалването отново на свѣта е потребна само една искра.

Между това, върху глѣящия огънь на Балканитъ, който веднѣжъ запали свѣта, се трупатъ нови запалителни материали. Мъртви народи се възкресаватъ за сметка на живитъ народи и осѣбитъ това се забравя, че Балканитъ и за напредъ ще продължаватъ да играятъ онаи роля въ международния животъ на народитъ, каквато играха до сега. Европа веднѣжъ плати скъпо за заблуденията си, германцитъ плащатъ сега. И все пакъ заблуденията продължаватъ, все пакъ съ изкуствени мѣрки се мѣчатъ да спратъ естественото стрѣмление на народитъ къмъ зогъ. И странно е това, че тамъ, дѣто нѣкога не устояха мощната римска империя, империята на византийцитъ, а по-

късно Турция и Австро-Унгария, днесъ поставятъ Гърция и Югославия.

Българската делегация, която наскоро ще замине за Парижъ, ще има една трудна задача: да се бори съ прѣдразсѣдѣнитъ, създадени отъ сърби и гърци чрезъ изкуствени агитации и да защити не само националнитъ претенции на България, но и балкански миръ. Ако ти не успѣе, свѣтътъ поне нѣма да има основание да обвинява насъ за утрѣшнитъ бури.

Още ли върху жертвенника.

Писмо отъ добруджанецъ.

Вчера ромжнитъ прѣживѣха състоянието на пошѣденъ народъ. Това състояние бѣ докарало и народъ, и управници до отчаяние, заното ги слетѣха бързи бѣди, стихийни нещастия, оставящи слѣдъ себе си само развалини, унижение и дълбока мъка. Би трѣбвало да се мисли, слѣдователно, че нещастieto, изпитано тъй осѣзателно вчера, днесъ е вразумило ромжнитъ и имъ е дало образъ, идея за онаи, което значи чуждо владичество. Тѣ тогава трѣпнѣха дори само при мисълта, че нѣкои области отъ тѣхната земя могатъ да останатъ подъ чуждо владичество. Една национална катастрофа, каквато бѣше ромжиската, би трѣбвало да избистри ума на нацията. Ромжискиятъ народъ, по-право ромжискитъ управници не можаха да разумѣтъ, че нещастията сж резултатъ на грѣшитъ въ миналото, че въ живота съществуватъ прѣвратности и че когато се излѣзе изъ едно неблагоприятно състояние, трѣбва да се зематъ подъ внимание уроциътъ, които дава то.

Когато ромжнитъ вчера изпитваха горчивитъ плодове на своята нищета, когаго призракътъ на чуждото завоевание ги гнетѣше, една дума най-вече обичаха тѣ — справедливостта. Днесъ тъкмо тази дума е взета за залогница отъ тѣхъ, скрита нѣкъдѣ и виѣсто нея е пусната безрезервно на свобода думата неправда.

И спомняме си ние, колчемъ пакти погледнемъ къмъ Добруджа, думитъ изречени отъ сегашния ромжиски кралъ въ неговия манифестъ, отправенъ къмъ народа по случай рождения му день, празнуванъ подъ тяжестъта на мисълта, че Ромжия може да изгуби своя земя:

„Военното, политическото и икономическото положение на Ромжия е безнадеждно. Цѣтътъ на ромжиския народъ падна въ защитата на отечеството. Ромжискиятъ народъ, въ упорита борба, която води за последното парче родна земя, има прѣдъ себе си изгледитъ на едно бѣдаще твърдѣ малко свѣтло... Ромжия не заслужава тая участъ. Тя не иска никакви завоевания, а се стреми да обедини ромжиския народъ“.

Нали звучатъ тия думи искрено? Нали се долавя въ тѣхъ болезнената нота на отчаянието и безпомощността? Нали се носи въ тѣхъ апелъ къмъ справедливостта и най-послѣ, нали се въ тѣхъ надеждата, че слѣдъ ладената кървава данъ справедливостта

ще дойде да възтържествува? Ромжия иска само своето обединение! Тя не иска чужди завоевания!

Какъ искаме ние да го запитаемъ: „Ако тогава ромжискиятъ народъ трѣбваше да се обедини, трѣбва ли сега другъ единъ народъ да се разедини? Ако тогава Ромжия не искаше да прави завоевания, по силата на какви човѣшки закони тя иска сега да ги прави?“

Но ние имаме право да поставимъ въпроса: „Би ли трѣбвало да се позволи на единъ омаанъ отъ лесно спечелено щастие народъ да заграби нашата Добруджа?“ Ние направо казваме нашата Добруджа, защото всички хора подъ небето, освѣтъ ромжнитъ, трѣба да сж разбрали вече, че тя е наша. Обстоятелството, че парижката конференция не е отсѣкла още своята дума за притежанието на Добруджа, показва, че тя, конференцията не я признава още за ромжиска, въпрѣки всички вложени въ тая смисълъ усилия на ромжнитъ. Конференцията нѣма да прочете една присѣда, взета отъ ромжиски сѣдъ. Още малко — и самата истина ще се разбули. Димѣтъ отъ жертвенника, въ каквото е обрната Добруджа, скоро ще се разсѣе, за да се види самия жертвеникъ; прѣградата, която спира да излѣзатъ вънъ отъ Добруджа воплитъ на добруджанскитъ роби.

Надеждитъ на добруджанци никога не сж угасвали. Засилені сега съ перспективата за единъ плебисцитъ, тѣ му прѣдпричатъ освобождение и присъединение къмъ българското отечество.

А това трѣбва да стане. Не стане ли — ние не можемъ да не виждаме винаги прѣдъ очитъ си контуритъ на една твърдѣ мрачна перспектива за бѣдаще. Въ основитъ на онаи крѣпостъ на мира, която умоветъ на великитъ народи изграждатъ, ще бѣде поставенъ единъ опасенъ динамитенъ зарядъ.

А. Тихомировъ.

Сърби и ромжии се опознаватъ.

Откогато избухна конфликтътъ за Банатъ, ромжиската преса започна да проявява известна свобода въ отбиването на сърбитъ и изнася тѣхнитъ дѣла. Голѣмо възмущение прѣдизвикало арестуването отъ страна на сърбитъ на г. Юлиу Мозей, пратеникъ отъ трансилванското правителство до будапещенското. Пратеникътъ едва е билъ освободенъ слѣдъ енергичното застъпничество на френски офицери.

В. „Дания“ печата една кореспонденция отъ Сибиу, споредъ която, ромжиското население отъ заетата отъ сръбски войски частъ отъ Банатъ е подложено на най-потиснически режимъ, на тероръ. Кѣдитъ на ромжитъ сж постоянно прѣтърсвани за да се нахрѣятъ манифести, а прѣвенцитъ сж постоянно арестувани, малтретирани, разкарвани. Арестуванитъ сж освободени само слѣдъ като заплатятъ нѣкоя сума. Сръбското управление се мѣси и въ работитъ на ромжискитъ училища, като заставя да се прѣлага и сръбска исгория. Ромжитъ били заставяни да за-

писватъ за сръбския държавенъ заемъ. Нека сега ромжнитъ изпитатъ и се увѣрятъ, че сърбитъ не сж цѣтъ за мирисане.

Но защо се оплакватъ отъ сърбитъ? Това, което ромжнитъ правятъ въ Добруджа, прави блѣдни сръбскитъ постѣпки.

Българскитъ кѣщи въ Добруджа не само се прѣтърсватъ, тѣ се и ограбватъ и оголчватъ. У насъ не се арестуватъ само първенцитъ, а всички които попаднатъ и у насъ ромжнитъ биятъ, че дори и убиватъ и щастливъ, е който може да се изкупи отъ рацѣтъ имъ.

А и съ училищата не сме по-добри — не имъ наложили нищо, а просто изпѣдиха нашитъ учители и ги замѣстиха съ свои, или настаниха жандармитъ въ тѣхъ. Зѣми да подписва не заставятъ ни единъ селянинъ — процедурата е по-бърза и лесна — щомъ подухатъ въ кого има свободни пари взематъ му ги, и сами записватъ заеми или правятъ друго употребление на паритъ.

Бѣлна Добруджа, тя завижда на страданията на Банатъ и би желала да смѣни своитъ съ неговитъ страдания, защото нейнитъ не сж вече поносими.

Какво става въ Тулча.

(Писмо до Редакцията.)

До Господинъ
Редактора на вѣстникъ
„Добруджа“
София.

На 10 юни 1919 г. въ с. Емирово, Варненско, се явиха Иванъ Янковъ Пауновъ и Симеонъ Александровъ Потуровъ отъ гр. Тулча, улица „Домна“ № 11. Тѣ сж избѣгали отъ ромжиския тероръ на 17 май т. г., и слѣдъ многото скитане по горитъ изъ Тулчанско пристигнали въ България.

Бѣжанцитъ разправятъ:

На 10 май т. г. въ гр. Тулча идва американска комисия. Слѣдъ това 33 пѣхотенъ ромжиски полкъ, който квартируваше въ гр. Тулча, напусна града. Остана само една малка частъ (около 50—60 войника) отъ 73 пѣхотенъ полкъ.

Ромжиската полиция, ношно време залавя българското малко население и го откарва неизвѣстно гдѣ.

Въ началото на м. май т. год. ромжиската власт описа имота на Тодоръ Кобановъ, 50—60 годишенъ човѣкъ, отъ гр. Тулча и като му заплатила 3000 лева за дюкяна, къщитъ и за 8 хектара лозя, снабдила го съ паспортъ за България. Тодоръ Кобановъ, виждайки, че сѣмейството му съ тия 3000 лева рискува да умре отъ гладъ и че съ отнемането на имота му той остава на произволна на сѣдбата, отчайва се и се хвърля въ Дунава, за да турн край на живота си. Войници отъ фютилията, обаче, го извеждатъ полумъртавъ отъ водата. Ромжиската полиция, слѣдъ като се състѣва, го взема и арестува. Не се знае кѣтъ е откаранъ и какво е станало съ него. Сѣмейството му останало въ Тулча. Докѣтътъ и доумѣтъ на това нещастно сѣмейство е на улица „Еписабета Домну“.

с. Емирово, 10 юни 1919 г.

В. Х.

си затвърдятъ народността, само защото това зло не съществува по времето на турското правителство. Земята вмѣсто да бѣде раздѣлена на голѣми притежания, като мушини и чифлици, тя бѣше разпрѣдѣлена между народътъ и всѣки си имаше една нива, една градина, едно лозе, които му принадлежяха изключително, тъй щото земята налѣжеше всѣкиму, защото всѣки бѣха тъй притежатели, а не на нѣколко. По този начинъ всѣки бѣше единъ малкъ господаръ, а не иллотнитъ или робъ; съ една рѣчь, земята бѣше на народътъ изобщо, който я обработваше, а народътъ принадлежеше на земята, която го хранеше.

Но въ Ромжия не е тъй: тамъ цѣлото царство е раздѣлено на голѣми мушини, които принадлежатъ изключително на нѣколко бoери, потънали и заспали въ лѣнността и разкошество, а тѣ иматъ цѣли села подчинени и хиляди селяни роби да се мѣчатъ и измиватъ своя потъ за тѣхъ.

„Народний гласъ“, год. I, брой 23 отъ 8 октомври 1879 г.

Положението на Добруджа.

Единъ италианецъ на име Ковалиеро де ла Кроче, бѣше прѣдложилъ на Ромжия да насели Добруджата, която е пуста съ италиански кочонии — и това остана безъ послѣдствие понеже властитъ малко се грижатъ съ сериозни въпроси. тѣ гледатъ само за пари, да голѣтъ другитъ, а тѣ да гулеятъ...

Най-важниятъ и най-големия елементъ въ Добруджа е българскиятъ, който съставлява днесъ повече отъ три пети на цѣлото население въ това мѣсто. Българитъ въ Тулчанско иматъ 55 църкви, до 30 училища и 18 читалища. Въ страната българското население, споредъ статистиката, прѣписана отъ кондакитъ на българската църква въ Тулча и слѣдонателно най-точна, страда отъ день на день все повече и повече, първо, защото всичко е станало скѣпно, а българитъ сж останали въ най-голяма сиромашия, и сж задължени да плащатъ огромни налози

на ромжиската власт и второ, защото ромжиското правителство имъ присвоява полска-лека на сила всичко: и църкви и училища и читалища и ги огнетяватъ по всякакъвъ начинъ.

Тѣ, въ Мачинъ и въ Бабада ромжнитъ самопроизвольно взеха българскитъ учебни заведения и църквитъ, въпрѣки правилнитъ заявления на кѣтитъ добруджанци, които си иматъ притежателнитъ актове (ходжети) за мѣстото и зданията и осѣбитъ това, фирмални позволения отъ страна на Високата порта отъ 40 години насамъ.

Всичко е напразно, ромжнитъ правятъ онаи, което искатъ на сила, безъ да взематъ въ внимание правата, които всѣки човѣкътъ неоспоримо има. Тѣ ни наложили гражданската женидба и който се жени, малкъ и голѣтъ, трѣбва да се прѣдстави прѣдъ особни правителствени чиновници за това и да плати, споредъ състоянието си, една сума пари за да получи едно свидѣтелство за женидба. Този видъ женидба е наложена всѣкиму, освѣтъ на турцитъ и липованитъ, които правятъ изключение и кога

българитъ основани на този изключение, отказаха да се подчинятъ на това понеже прокламацията на Карла обявява всички не ромжии, тъй както и турцитъ, то ромжискитъ власти безъ да слушатъ и най-малкитъ извинения прѣдалоха българитъ, които не се жениха граждански, на прокуриитъ да ги сжля за тона криминално споредъ тѣхъ дѣло. Който не знае ромжнитъ, той самъ не може си прѣдстави какви злоупотребления произхождатъ отъ това.

Тежко и горко на насъ подъ таквизи власти, сутрѣ ще пропадемъ ако свободнитъ ни братя не обрнатъ очитъ си къмъ насъ и не взематъ въ внимание нашето злостранно положение.

Съ една рѣчь ромжнитъ днесъ искатъ да ни зематъ всичко и огнетенията на тѣхния фанатизмъ сж страшни. Ужасъ и стрѣхъ влаѣятъ надъ българското население въ Добруджа и не е страхъ да не стане то най-послѣ жертва на ромжизмътъ.

ХРОНИКА

Добруджанското движение. Получи се в редакцията ни 17 книги на списанието „Le Mouvement Dobroudjaïne“; между материала се намират следните интересни статии:

1) Едно предложение на българското правителство, 2) Търбуват ли още доказателства от М. Бончев, 3) Новият конгрес в Добруджа, порочан от ромжните, 4) Добруджа и войводата Мирча I, от Люб. Чолаков, 5) До професор Драгическо, 6) Защо ромжните чернят нашето име, от Д-р Ив. Кюстенджалиев, 7) Ромжният гнет в Добруджа през 1878 г., 8) Как ромжната администрация бързала от населението на южна Добруджа, от Д-р И. П., 9) Населението на Добруджа иска да му се дадат български учители и свещеници, в противен случай ще предпочете да прегърне протестантската вяра и да се учи в протестантско училище на свой език, от Драгомир Пачов и др. Броя е от 12 страници, струва 50 ст. Намира се за продажба при всички вестникарски будки и в Царството при вестникарските агенти.

Арестувани жени. На първи тог сж закарани под стража от с. Кочина в Силистра жените Станка Иванова, Руса Петрова, Яна Пейчева, Яна Димова, Руса Маринова и Василка Кжнева, да ги сждат в ромж. окр. сждат за имотитъ имъ, които били конфискувани като безостановствени. При все че Д. Коджабашевъ се е застъпилъ за тях, не е постигналъ нищо. Женитъ до днесъ сж задържани в Силистра.

На сила ромжни. На 7 тог на Иванъ Боевъ от с. Кюсе Аптн, Тутраканско, е дадена избирателна карта. Братъ му Димитръ Боевъ отказалъ да получи картата си, като заявилъ, че той е българинъ, а в картата е писано ромжнецъ. За тази му дързостъ той билъ арестуванъ и било постановено да плати 2000 л. глоба, съгласно избирателния имъ законъ. Той билъ заплашенъ, че ако не плати глобата, ще го откаратъ в Молдова. Димитръ платилъ глобата от 2000 лева, но и до днесъ не е освободенъ.

Ветеранитъ отъ Софийското доброволческо дружество „Сливница“ изказватъ своята благодарностъ къмъ дирекцията на Модеренъ Театъръ; която благоволи да даде кинематографическо утро за в полза на благотворителния фондъ на сждото дружество.

Русенското д-во „Добруджа“ ни съобщава: Пристигналитъ бжжани отъ Силистра, Тутраканъ и околнитъ имъ едногласно твърдятъ, че ромжнитъ сж започнали усилено да събиратъ данцитъ за 1917, 1918 и 1919 години, вслѣствие на което и понеже населението е обрано, бжжани започнали пакъ да приниждаватъ. Биринитъ събирали данцитъ съ бой и изтезания.

Сждитъ бжжани твърдятъ, че ромжнитъ чиновници започнали да описватъ имотитъ на прокуденитъ и да сключаватъ договори съ насмателитъ на тия имоти.

Рада Иванова, 28-год., отъ с. Хоружларъ, Тутраканско, дохожда в Кеманларъ да види майка си и баща си Христо Ивановъ, който е бжжанецъ. Тя изтегляла отъ кеманл. земеделческа банка 1000 л., купила си една крава за 520 л. и заедно съ баща си трѣгва за селото. Баща ѝ щѣлъ да я придружи до границата. Точно при границата, при с. Вски-Балабанларъ изкочили 7—8 ромжници съ пушки и започнали да стрѣлятъ върху баща ѝ, който, при бжгството си, билъ нараненъ леко и едва успѣва да се спаси. Дщеря му Рада, обаче, била заловена, вземали ѝ 600 л. и крапата ѝ я откарали за Тутраканъ. Сждбата ѝ неизвѣстна.

Екзекуции. В с. Балтаджи-Еникъй ромжнитъ вземали по екзекутивенъ начинъ асичкитъ горни и долни дрехи на сжднитъ лица: Ненка Ганчева за 4000 л., Николина Вълчева — 3500 л., Юрдана Николова — 5000 л., Нейка Хараламбева — 2000 л. и Христа Николова за 4000 л. дрехи. Ограбенитъ много пжти ходили да се оплакватъ и

да молятъ да имъ се повърнатъ дрехитъ, обаче, всичко на путо.

Ново д-во „Добруджа“. В Балбунаръ на 11 тог е основано д-во „Добруджа“. Избраво е настоятелство: прѣдседателъ Димитръ Черневъ, подпрѣдседателъ Тодоръ Х. Ракджиевъ, секретаръ Иванъ Ивановъ, касиеръ Стефанъ Георгиевъ и съвѣтници: Др. Панайотовъ и Драганъ Н. Беровъ. Протокола е подписанъ отъ 30 души членове.

Пожелаваме успѣхъ на новото дружество.

Група добруджанци-изгнаници прѣди нѣколко дни сж дали вечеря в честъ на командира на 4 коненъ полкъ г. полковникъ Василевъ, случайно пребиваващъ в София. Г-нъ полковникътъ е дѣйствувалъ прѣзъ врѣме на войната в Добруджа.

За бжжанитъ-добруджанци г-жа и г-нъ Петранка и Маринъ Ковачеви отъ София сж подарили 1000 лева по случай кумуването имъ на г. Тодоръ Симеоновъ, адвокатъ отъ София, съ г-ца Фанка Ст. Русева. Върховниятъ управителенъ комитетъ на добруджанскитъ организации в България благодарни на дарителитъ.

Върховниятъ управителенъ комитетъ на добруджанскитъ организации в България благодарни на управленията на Народния Театъръ и Оперната дружба за даденитъ прѣдставления на 12 и 13 тог — „Живиятъ Трупъ“ и „Аида“ — в полза на бжжанитъ отъ Добруджа. Комитетътъ благодарни сждо и на Женския спомогателенъ комитетъ при Добруджанската организация за усърдието му при продажбата на билетитъ.

Приходътъ на прѣдставленията специално за бжжанитъ възлиза на 8500 лева. Освѣтъ това, отъ волни пожертвувания сж получени 6000 лева.

Петъръ Мавродиевъ, главниятъ учителъ в Тутраканъ, слѣдъ 5—6 дни прѣстояване в силистренския затворъ, обкованъ съ желязни вериги е билъ откаранъ в Браила прѣдъ военна сждъ за скроени обвинения, между които най-главното било, че ходилъ като делегатъ на двата събора в Бабадагъ.

На Никола Раевъ, директоръ на силистренската мжжа прогимназия, който сѣмейно е прокуденъ и живѣе сега в България, ромжната полиция е обсебила кждата му заедно съ мобилитъ. Тамъ живѣе сега единъ влашки чиновникъ, който насилъ изгонилъ пазката на кждата, една стара жена, сродница на Раева. Сждо тѣ е пострѣпила ромжната полиция и съ тутраканския гражданитъ, видния търговецъ Димитръ Тодоровъ, на когото селмочленното сѣмейство е било изхвърлено насилъ отъ собствената му кжда, заета за мирово сждилище и за жилище на сждията.

Несимпатичнитъ подъ сждъ „Фаруль“ отъ 4 юни съобщава, че в кюстенджанското окржко управление започнали да сждятъ лицата, които прѣзъ врѣмето на окупацията сж имали „несимпатично“ държане спрямо ромжнитъ. Съобщава се, че сж насрочени дѣла на много видни граждани, и посочватъ имената на бившия кметъ И. Димитреску и търговеца еврейнъ Компанеицъ.

Книжнина. Получиха се в редакцията:

1. Кн. 5, год. I. отъ сп. „Огнине“ — редактирано отъ Василь Парушевъ. Литературнитъ и обществени отдѣли сж повѣрени в рждѣтъ на млади, но добри сили, и изглежда, че това списание се закрѣпва върхъ обществото като една необходимостъ.

Абонаментъ 25 лева за год., отдѣленъ брой 3 лева.

2. Брой 39, год. I. отъ сп. „Сила“, редакторъ: Хр. Силиановъ, Д-ръ К. Д. Спирареви и К. Тодоровъ, съдържа: Първия погромъ отъ В. Т. Велчевъ, Пастирско щастие отъ С. Чилингировъ и др. — отдѣленъ брой 1.50 лева.

Национална гордостъ.

„Фаруль“ отъ 22 май съобщава, че американскитъ милиардеръ Рокфелеръ замислялъ за Европа сж намѣрение да работи на възстановяването на опусто-

шенитъ отъ войната области в Франция и Белгия. И важниятъ ежедневникъ не се срами да прибави слѣднитъ редове: „Единъ въпросъ е на устнитъ ни, и ще сторимъ грѣхъ, ако не го кажемъ: Нѣма ли и Ромжния доволно опустошени области? И по полето на войната, които за насъ още не се е свършила, не сме ли оставили толкова жертви за сждото дѣло? Малко внимание, понеже положението е сждото и у насъ!“

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщава Б. Т. Агенция).

Съгласенскитъ отговоръ до Германия.

Лионъ, 17 юни. (Гръцка радиотелеграма). Окончателниятъ текстъ на мирния договоръ биде връченъ в понеделникъ на германската делегация. Къмъ този договоръ бжж приложени три други документа: едно писмо отъ г-нъ Клемансо, единъ мемоаръ на съюзницитъ в отговоръ на германския контрапроектъ, и конвенциитъ за военната окупация на рейнскитъ земи. Германската делегация протестира противъ недостатъчния срокъ опрѣдѣленъ за окончателния отговоръ на Германия, вслѣствие на което Съвѣтъ на Четирмата рѣши да продължи петдневния срокъ още съ 48 часа. Слѣдователно, германската делегация ще трѣбва да отговори положително или отрицателно до понеделникъ, 7 часа вечерята. Направенитъ отъ съюзницитъ отстъпки се отнасятъ до слѣднитъ точки: допускане въ близко бъдеще на Германия въ Обществото на народитъ; плебисцитъ за горна Силезия; германската армия ще се състои отъ 200,000 души в продължение на три мѣсеца, слѣдъ което тя ще биде постепенно намалена на 100,000 души; Данцигъ ще получи Конституция на свободенъ градъ; комисията за обезщетенията не ще разполага съ никаква изпълнителна властъ, и не ще има право да се мѣси въ никаква германска инициатива и ще покровителствува германския народъ наравно съ съюзнитъ народи. В течение на три мѣсѣца слѣдъ подписването на договора, Германия ще може да направи такива прѣдложения, каквито тя намѣри за най-сгодни относително нейния дългъ и възстановяването на опустошенитъ страни; тя ще може да прѣдложи всѣкакъвъ практически планъ по отношение на възмездията. Напротивъ, никакое разсказване не се допуска по отношение на Елзасъ-Лотарингия, Саарската областъ и германскитъ колонии, както и по отношение на морскитъ клаузи и подвездаването подъ сждъ на бившия кайзеръ. Този договоръ, каза Клемансо въ своето писмо, прѣдставя единъ косвенъ, но обмисленъ опитъ да се положатъ основитъ на царството на довѣрието, почиваще върху съгласието на управляванитъ и подкрѣпено отъ организираното мѣние на човѣчеството, — царство, което е уговорената основа за мира. Като такъвъ, договорътъ трѣбва да биде приетъ или отхвърленъ тѣ, както той е прѣдставенъ днесъ.

Турскиятъ въпросъ.

Лионъ, 17 юни. Съвѣтъ на Десетѣтъ ще се събере днесъ и ще изслуша отоманската делегация.

Кроншадъ прѣдъ падане.

Лионъ, 17 юни. Споредъ една телеграма отъ Стокхолмъ, прѣдстояще е падането на Кроншадъ.

Уйлсонъ в Белгия.

Лионъ, 17 юни. Прѣдседателътъ Уйлсонъ замислява днесъ за Белгия.

Френцитъ за отстъпкитъ.

Лионъ, 17 юни. В „Пти Журналъ“, като коментира ултиматума на съюзницитъ, каза: „Много отстъпки сж на правени, обаче, никоя отъ тяхъ не противорѣчи на духа на договора; никоя отъ тяхъ не компрометира нашитъ гаранции и не поставя въ опасностъ нашитъ сждествени искания.“

Изпроведителното писмо до германцитъ.

Лионъ, 18 юни. (Радиотелеграма). Текстъ на изпроведителното писмо на

съюзнитъ и сдружени правителства, приложено къмъ окончателния текстъ на мирния договоръ: (началото липсва).

Чрѣзъ насилнически заплашвания германцитъ докараха Европа до киящо състояние и, когато констатираха, че тѣхнитъ съсѣди бжж рѣшени да се противопоставятъ на арогантнитъ имъ планове, тѣ не се поколебаха да основатъ върху силата своето надмощие. Щомъ привършиха приготвленията си, тѣ подбудиха единъ обвладанъ и подчиненъ протинникъ да обяви война въ 48 часа на Сърбия, — война, която имаше за цѣлъ да се наложи германски контролъ надъ Балканитъ. Тѣ знаеха много добръ, че войната не може да се локализира и че тя трѣбваше да се прѣвѣрне въ всеобща война и, за да направятъ всеобщата война още по-сигурна, тѣ отклониха всички опити за разбирателство и за прѣговори до момента, когато стана вече късно за това, и свѣтовната война стана неизбежна, — тази свѣтовна война, която тѣ бжж замислили и за която само Германия между всички нации бжж напълно екипирана и подготвена. Обаче, отговорността на Германия не се ограничава само съ факта, че е искала и е разразила войната. Германия е сждо отговорна за дивашкия и нечовѣшки начинъ, по който тя води войната. Макаръ и Германия да бжж самата тя една отъ силитъ гарантиращи белгийската неутралност, нейнитъ управници, слѣдъ като бжж тържествено обещали да защитатъ белгийския неутралитетъ, нарушиха неутралитета на този тѣй миролюбивъ народъ. Недоволни отъ това тѣ съ пълно съзнание пристѣпиха къмъ цѣла серия изтрѣбвания и опожарявания съ единичното намѣрение да тероризиратъ населението и да го изнуратъ чрѣзъ ужаса на свонитъ дѣла. Германцитъ започнаха първи да употребяватъ отровни газове, въпрѣки ужаснитъ страдания, които послѣднитъ причиняваха. Германцитъ прѣдприеха първи бомбардирания чрѣзъ аероплани и дългобойни оръдия върху свободни градове безъ военни причини, а съ единичната цѣлъ да покрусятъ морала на свонитъ противници, като унищожаватъ тѣхнитъ жени и дѣца. Тѣ започнаха подводната война, този пиратски жестъ противъ международното право, осждайки по този начинъ на смъртъ голѣмо число невинни пасажери и моряци всрѣдъ океана, далечъ отъ всѣкаква помощъ и изложени на благоволенieto на вѣтроветъ и вълнитъ и, което е още по-грозно, — на благоволенieto на екипажитъ на тѣхнитъ подводници. Германцитъ сж оння, които съ брутална дивашина отвеждаха въ робство хиляди мжже и жени въ чужди страни. Тѣ сж, които позволиха спрямо военноплѣнникитъ, заловени отъ тѣхъ, такова варварско третиране, прѣдъ което даже и най-слабокултурнитъ народи бжж отстъпили.

Справедливостта е единствената възможна база за уреждането на свѣткитъ отъ тази ужасна война. Справедливостъ иска германската делегация. Справедливостъ, заявява тази делегация, е обещана на Германия. Този справедливостъ Германия ще я има. Но трѣбва да има справедливостъ и за всички. Този справедливостъ трѣбва да биде справедливостъ за умрѣлитъ, за раненитъ, за сирачетата! (Прѣкъсната).

ТЪРСИ СЕ ИЗДАТЕЛЪ

ЗА КНИГАТА :

Подъ Ромжнско иго

Повѣсти и разкази изъ живота на поробена Добруджа отъ Д. Кацевъ-Бурски. Книгата ще излѣзе около 8 печатни коли. Споразумение Д. Кацевъ, в. „Добруджа“, площадъ „Черна Джамия“, № 5.

Двѣ или три мобилирани

ПОЛУМОБИЛИРАНИ ИЛИ ПРАЗДНИ

СТАИ

търси добро двучленно сѣмейство. Споразумение администрацията вѣстникъ : : „Добруджа“ за Д-ръ И. К. : : :

Кооперативна печатница „Гутенбергъ“.